

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Oppegård kommune
Postboks 510
1411 Kolbotn

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2014/4860-1 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direkte telefon: 22 00 36 522

Dato: 10.04.2014

Oppegård kommune - tilsyn innen avløpsområdet 2014 - Oversendelse av tilsynsrapport

Denne kontrollrapporten er laget på grunnlag av Fylkesmannens intervju med etat for tekniske tjenester i Oppegård kommune den 5.3.2014 samt dokumentasjon oversendt i forkant av møtet.

Tema for tilsynet var hvordan kommunen har løst dokumentasjonskravene i utlippstillatelsen gitt av Fylkesmannen 19.11.2010 med hjemmel i forurensningsloven. Kontrollen ble gjennomført som et 3 timers dialogmøte hvor temaene var kommunenes besvarelser innenfor:

Miljøriskovurderinger med klima, årsrapport med utslippsregnskap, plan for fornyelse av ledningsnett, fremmedvann på ledningsnett og industripåslipp. Dette er hovedoppgavene med frister som fremgår av utlippstillatelsen. Konklusjonene etter denne gjennomgangen er presentert i vedlagte rapport.

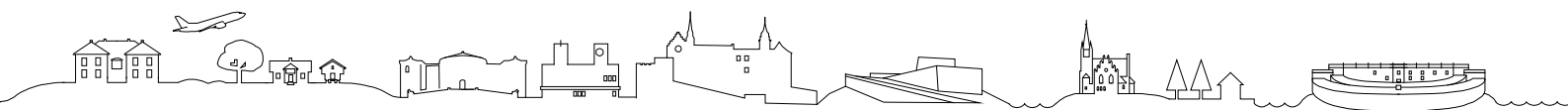
Den vedlagte rapporten fokuserer på overholdelse av krav og rapporten beskriver eventuelle avvik og merknader. Den gir imidlertid ikke en tilstandsvurdering når det gjelder status for kommunens miljøarbeid ellers. Selv om rapporten ikke gir en vurdering av etat for tekniske tjenester sin håndtering innenfor avløpsområdet så ønsker vi likevel å gi en tilbakemelding om hva vi synes fungerer bra innenfor avløpsfeltet i dette oversendelsesbrevet.

Generell tilbakemelding om kommunens arbeid innen avløpsfeltet.

Fylkesmannen har et positivt inntrykk av kommunens avløpsarbeid. God balanse mellom forebyggende arbeid, utbedringer av akutte problemer og fornyelse av avløpssystemene. Kommunen synes å ha tilfredsstillende VA- kompetanse og har gode styringsverktøy gjennom tiltaksplan/handlingsplan til hovedplanen. Kommunen har valgt en områdesatsing og arbeider systematisk og målrettet innenfor Kolbotnvannets nedslagsfelt. For øvrig er kommunen en aktiv deltager som markerer seg i interkommunalt avløpssamarbeid gjennom vannområde PURA og Fagrådet for Indre Oslofjord.

Pålegg om tilbakemelding

Fylkesmannen ber om tilbakemelding på faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt. Rapporten vil være å anse som endelig dersom vi ikke mottar noen tilbakemeldinger.

Kommunen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i rapporten. Med hjemmel i forurensningsloven § 49, pålegger Fylkesmannen Oppergård kommune å sende skriftlig tilbakemelding på tiltak som er eller er planlagt gjennomført. Vedtaket om skriftlig tilbakemelding kan påklages innen 3 dager etter at det er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.

Frist for tilbakemelding settes til 31.12.2014.

Gebyr for utført kontroll

Fylkesmannen skal i henhold til forurensningsforskriften § 39 innkreve gebyrer for kontroller etter forurensningsloven. Ved revisjon beregnes gebyr etter antall fokusområder og antall medgatte ukeverk. I tilfelle den faktiske arbeidsmengde avviker mye fra forventet tidsbruk, kan satsen reduseres i henhold til forurensningsforskriften § 39-10. Som tidligere varslet ble ikke kontrollen gjennomført som en standard revisjon, men som dialogmøte med gjennomgang av foreliggende dokumentasjon. Fylkesmannen har derfor valgt å redusere sats 4 for revisjoner, som for tiden er kr. 46 200,- til halvt beløp som medfører et gebyr på kr 23 100, jfr. forurensningsforskriften § 39-8 gebyr for systemrevisjon.

Vedtaket om gebyr er truffet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7, og kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker. Klagen bør være skriftlig begrunnet, og sendes via Fylkesmannen.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no. Reglene om innkreving av gebyrer finnes også på www.miljødirektoratet.no under regelverk og forurensningsforskriften.

Informasjon om offentlighet i forvaltningen.

Lovverket vedrørende offentlighet i forvaltningen medfører at kontrollrapporten vil være et dokument som er tilgjengelig for offentligheten.

Med hilsen

Anne-Marie Vikla
fylkesmiljøvernssjef

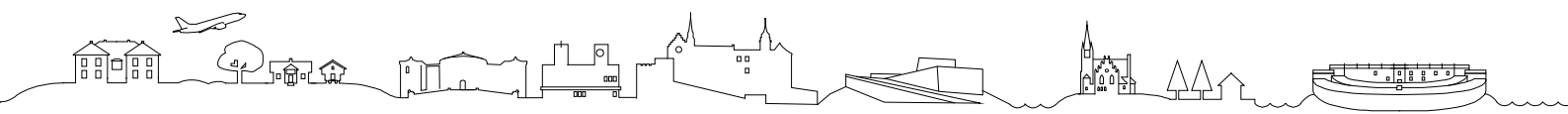
Are Hedén
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg

1 Tilsynsrapport for avløpssektoren innen Oppergård kommune

Org.nr.
944 384 08

Anleggsnr.
0217.0053.01

Kontrollnr.
2014.005.R.FMOA

Saksnr.
2014/4860

Rapportdato:
17/3-2014

Opplysninger om virksomheten

Kontrollert virksomhet	Oppegård kommune, tekniske tjenester / Samfunn og teknikk
Organisasjonsnr. *	944384081
Bedriftsnr.	Tekniske tjenester 876637162
Kommune	Oppegård
Besøksadresse	Tekniske tjenester, Sofiemyrveien 8
Postadresse	Oppegård kommune, Postboks 510, 1411 Kolbotn
Telefonnr./ kontaktperson	66815107 / Stig Bell
E-post	Stig.Bell@oppegard.kommune.no ; postmottak@oppegard.kommune.no
NACE-kode *	84.110 - Generell offentlig administrasjon

Opplysninger om kontrollen

Kontrolldato	5.3.2014
Deltagere fra kommunen	Nina Ødegaard (kommunalsjef, samfunn og teknikk) Stig Bell (virksomhetsleder VAR) Randi Aamodt (planleder VAR) Endre Hoffeker (rådgiver) Martina Doble (rådgiver VAR) Shima Bagherian (rådgiver VAR)
Deltagere fra Fylkesmannen	Simon Haraldsen (revisjonsleder) Jens Hertzberg (deltager)
Bakgrunn for kontrollen	Frekvensbasert kontroll, oppfølging av utslippstillatelse for avløpssektoren i Oppegård kommune gitt med hjemmel i forurensningsloven.
Tema for kontrollen	Oppfølging av krav i tillatelsen.

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 2 avvik under kontrollen. Disse er:

1. Miljørisikovurderingen innen avløp og vannmiljø er mangelfull.
2. Det mangler en målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann.

Det ble videre gitt 5merknader:

1. Krav til lokal overvannsdiskonering
2. Ufullstendig utfylling av utslippsregnskap i årsrapport 2012.
3. Bedre utnyttelse av driftsdata.
4. Manglende risikovurderinger av tilknyttede virksomheter
5. Hovedplanen som overordnet avløpsplan.

Avvik og merknader er beskrevet på sidene 2-5. (For definisjon se side 2).

Innledning/Bakgrunn

Kontrollens formål var å følge opp krav gitt i utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann av 19.11.2010. I forkant av kontrollen har Fylkesmannen foretatt en utsjekking av utarbeidet dokumentasjon og kvaliteten på denne.

Dokumentasjonskravene i tillatelsen er knyttet til miljørisikovurdering med klima, plan for reduksjon av fremmedvann, plan for fornyelse av avløpsledninger samt en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett.

Kontrollrapporten beskriver avvik, merknader og andre kommentarer som ble gitt under kontrollen.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Merknader: Defineres som et forhold tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik. Dette kan f.eks. være mangler eller svake punkter ved virksomhetens utstyr, styresystemer eller arbeidsmåte.

Dokumentunderlag og regelverk

- Utslippstillatelse av 19.11.2010 for kommunalt avløpsvann for Oppegård kommune.
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften), av 1. juni 2004 med senere endringer, kapittel 14.
- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), av 6. desember 1996, med senere endringer.

Resultat fra kontrollen

Det ble gitt 2 avvik under kontrollen omtalt på side 3. Videre er det gitt 5 merknader, se side 4.

Avvik 1: Det mangler en målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til det kommunale avløpsnett.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen for kommunalt avløpsvann fra Oppegård kommune, datert 19.11.2010, pkt 7.2; utarbeide en målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett innen 1.1.2012

Kommentarer:

Separatsystemet fungerer dårlig under nedbørsituasjoner med stor grad av innlekking. Målinger av avløpsmengder inn mot Nordre Follo renseanlegg viser at Oppegård kommune har de laveste fosforkonsentrasjoner av eierkommunene. Økt hydraulisk belastning til renseanlegget medfører større utslipp og driftsutfordringer enn nødvendig for et høygradig renseanlegg.

Det skal i følge utslippstillatelsen settes opp en handlingsplan som viser årsaker til fremmedvannsmengdene, strategier for forbedringer, tiltak samt prioriteringer i tid. Planen bør være en del av hovedplan og tiltaksplan i tid. Konsekvenser av fortettinger og klimaendringer blir et sentralt tema med hensyn på avrenning til kommunalt avløpssystem. Det bør legges opp til målepunkter i prioriterte avløpssoner for å øke kunnskapen om effekter av gjennomførte tiltak.

Avvik 2: Miljørisikovurderingen innen avløp og vannmiljø er mangelfull.

Avvik fra: Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann jfr. pkt 3.1, 3.2 og 4.2.

Kommentarer:

Miljørisikovurderingen skal påpeke hvilke deler av ledningssystemet og avløpssoner som må prioriteres fremover. Dette inkluderer klimaendringer med nedbørintensiteter som viser hvorledes tilstanden i nettet forverres som følge av nedbørsituasjoner. Denne kunnskapen blir viktig med hensyn på å utforme avløpssystemet fremover.

Det blir viktig å få frem de største risikopunktene i avløpssystemet. Risikoledninger som følge av fortettinger, klima og driftsdata vil være en viktig del av vurderingen.

I prioriterte områder bør det gjøres modelleringer for ulike nedbørsituasjoner for å øke kunnskapen om avløpsnettets funksjon bl.a under ekstremvær.

I utslippstillatelses stilles det bl.a. krav om at hvert enkelt overløp skal risikoklassifiseres og det skal settes opp en handlingsplan på bakgrunn av klassifiseringen. Dette bør settes opp på et temakart som viser overløpets risikoklasse og prioritert område. For Oppegård kommune vil dette gjelde et fåtall overløp. I tillegg prioriteres tiltak ovenfor overløp i felleskummer med åpne renner.

Beredskapsplan:

I henhold til utslippstillatelsens pkt 3.3 skal en beredskapsplan foreligge samtidig med tiltaksvurderingen. Beredskapsplan mot akutt forurensning skal baseres på miljørisikovurderingen og være tilpasset den miljørisiko som virksomheten til en hver tid kan ta.

Merknader

Det ble gitt 5 merknader (forbedringspunkter) under kontrollen.

Merknad 1: Krav til lokal overvannsdisponering m.m.

Befolkningsvekst med større andel tette flater og klimaendringer øker viktigheten av lokal overvannsdisponering (LOD). Hovedprinsipper og strategier knyttet til overvann bør tydelig komme fram i kommuneplanen ved neste rullering. Planlagte flomveier bør fremstå som hensynssoner i arealbestemmelsene.

Å få hensiktsmessige samarbeids- og samordningsformer mellom VA, planavdelingen og utbyggerne mente kommunen var på plass. Helhetlige overvannsvurderinger og samarbeidsrutiner bør også inkludere veieier.

Merknad 2: Ufullstendig utfylling av utslippsregnskap i årsrapporten 2012

Avrenning fra tette flater som i hovedsak tilføres overvannsnett må ikke tallfestes med null kg. fosfor i utslippsregnskapet (2012). Dersom en ikke kan estimere utslipp for overvann settes spørsmålsteget eller blank. Når det gjelder kravet til egenvurdering i årsrapporten forventer Fylkesmannen at dette utfylles bedre. Gjennomførte hovedtiltak, planlagte tiltak og forbedringspunkter settes opp, se mal for årsrapport.

Merknad 3: Bedre utnyttelse av driftsdata

Kommunen har innhentet betydelig driftsdata på avløpssystemet. Svakheten i kommunen idag ligger i å få driftsdataene sterkere koblet til tiltak og utslippsmål. Driftsdataene legger bl.a grunnlaget for systematisk vedlikeholdsplanlegging.

Merknad 4. Manglende risikovurdering av tilknyttede virksomheter

Kommunen har gjennomført kartlegging av virksomheter (både private og offentlige). I henhold til utslippstillatelsen pkt. 8 skulle det vært utført en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett innen 1.1.2012.

En slik oppdatert oversikt med vurdering av risiko og behov for vedtak om påslippskrav manglet. Kommunen har hjemmel i forurensningsforskriftens §15 A for å utarbeide bestemmelser for påslipp og krav til forbehandling. Det bør arbeides med kriterier for når kravet om for eksempel fettutskiller utløses.

Det er formalisert rutiner for samarbeid med NFR fremover. Et godt samspill mellom NFR og eierkommunene fremstår som en viktig del av kommunens avløpsinnsats fremover. I den forbindelse forventer Fylkesmannen at utfordringene med påslipp av slam fra Stangåsen vannverk blir fulgt opp og løst på permanent basis.

Merknad 5. Hovedplanen som overordnet avløpsplan

Hovedplanen er en overordnet plan for avløpsvirksomheten og skal angi hvordan Fylkesmannens krav i utslippstillatelsen følges opp. Kravene til risiko og sårbarhet, klimatilpasning og overvann/fremmedvann bør derfor være prioriterte temaer i ny hovedplan. Med bakgrunn i nåværende hovedplan bør det i ny hovedplan utvikles bedre målstruktur og delmål på avløpssektoren.

Hovedpunkter i utslippstillatelsen som kommunen gjør meget tilfredsstillende:

A: Ledningsnettfornyelse

Ledningsnett vil være avløpsvirksomhetens største utfordring. Et avløpsnett i dårlig teknisk tilstand øker faren for svikt med alvorlige konsekvenser for helse og miljø. Kommunen har vist at de har en bærekraftig fornyelse ved å ha en høy fornyelsestakt over flere år. Er av de kommuner som har ligget høyest i ledningsnettfornyelse i Akershus i perioden 2004-2012. Vil fortsatt ha en del vedlikeholdsetterlep å ta igjen som følge av en stor andel betongledninger i separatsystemet lagt før 1970.

B: Vannkvalitetsovervåking

Kommunen følger opp vanntilstanden i sine vannforekomster som påvirkes av avløp på en tilfredsstillende måte. Både antall stasjoner, måleparametre og frekvens er godt tilpasset vannforskriftens krav. Kommunens overvåkingsrapport (Lnr.65.10-2013) med Kolbotnvannet med tilløpsbekker 1972-2012 gir svært god informasjon og viser tilstand, utvikling, effekter av tiltak samt analyse av data.

